

De Wijde Wereld is klaar voor de toekomst na circulaire renovatie

IKC De Wijde Wereld in het Haarlemse Schalkwijk is duurzaam en circulair gerenoveerd. Uit een quickscan bleek dat een duurzame houten renovatie voor het nieuwbouwbudget mogelijk was, ondanks de enorme uitdagingen. Door de toepassing van een Fins houtbouwsysteem heeft het gebouw zeer goede thermische eigenschappen en een natuurlijke vochthuishouding.

De renovatie van De Wijde Wereld is een prachtig voorbeeld van duurzaam renoveren. Een nieuwe houten gevel met houten overstekken heeft het schoolgebouw een compleet nieuw uiterlijk gegeven, terwijl het karakter en de functionele kwaliteit van het oorspronkelijke schoolgebouw bewaard zijn gebleven. Het gebouw uit de jaren zeventig had volgens architect Daan

Josee van Maas Kristinsson Architecten dan ook een goed ontwerp en een verrassend actuele plattgrond. “Maak je dan slooafval en ga je voor nieuwbouw of kies je voor revitalisering? Hier is gelukkig voor dat laatste gekozen.”

In 2022 is een vleugel van het schoolgebouw gesloopt en een nieuwe verdieping op de laagbouwvleugel gerealiseerd. Hierdoor is een compacter gebouw ontstaan met genoeg ruimte voor twaalf klassen en een kinderdagverblijf. De Wijde Wereld is daarmee getransformeerd van school naar Integraal Kindcentrum (IKC). Daarnaast heeft de school een nieuwe gevel en een nieuw interieur gekregen die het gebouw de uitstraling van nieuwbouw geeft. Voor zowel de leerlingen als de docenten biedt het gerenoveerde schoolgebouw een nieuwe, frisse start.

OPEN KARAKTER

Waarnemend directeur Mandy de Graaf over de renovatie. “Het gebouw heeft een open karakter.

Van boven naar beneden en van links naar rechts: Herman van Langen – Res&Smit, Daan Josee – Maas Kristinsson Architecten, Mandy de Graaf – IKC De Wijde Wereld, Peter Baanders – Kernbouw, René van Trigt – Kernbouw, Rik Piters – Spaarnesant

PROJECTINFORMATIE

Project

Renovatie Montessorischool De Wijde Wereld

Opdrachtgever

Stichting Spaarnesant / gemeente Haarlem

Architecten

Maas Kristinsson Architecten

Aannemer

KernBouw

Adviseur / Projectontwikkeling en**-management**

Vastgoedadviesbureau Res & Smit

Volume2.075 m²**Ingebruikname**

September 2023

Door het gebruik van hout en natuurlijke kleuren ademt de school rust. Er komt bovendien op een heel natuurlijke manier daglicht binnen. Dat is heel belangrijk, want licht doet zo veel voor kinderhersenen." Het Montessorionderwijs dat in De Wijde Wereld wordt gegeven ziet Mandy terug in de uitstraling en indeling van het gebouw. "Er zijn geen schotten in de school, alle ruimtes stimuleren samenwerking en ontmoeting en er is een goede verbinding tussen binnen en buiten. Die vertaalslag naar het Montessorionderwijs is hier heel goed gelukt."

Herman van Langen van vastgoedadviesbureau Res & Smit begeleidde schoolbestuur Spaarnesant bij de projectontwikkeling en verzorgde het projectmanagement en de aanbesteding. "Ontmoeten staat centraal in De Wijde Wereld. Het prikkelen en stimuleren van de nieuwsgierigheid van de kinderen was dan ook een belangrijk uitgangspunt. Dat heeft Daan heel mooi weten te vertalen naar het ontwerp. Duurzaamheid was daarnaast een belangrijk aspect. Dat zie je vooral terug in de keuze voor houtbouw, een efficiënt installatiesysteem en het demontabele karakter van het gebouw."

FINSE BOUWMETHODE

IKC De Wijde Wereld is een van de eerste volledig houten scholen in Nederland. Aannemer KernBouw haalde de kennis en het materiaal voor de school uit Finland, waar houtbouw al langer gemeengoed is. Peter Baanders, projectleider van het renovatieproject in Haarlem: "Wij hebben een samenwerking met de Finse bouwer Kontio en zo is het idee ontstaan om hun bouwmethode in Haarlem toe te passen. Houtbouw sluit heel goed aan bij de focus op duurzaamheid waar Spaarnesant al langer bekend om staat." Architect Daan Josee: "Hout is bouwfysisch en fysiologisch een heel fijn bouw materiaal. Het heeft een dempende werking en zorgt voor een goed thermisch comfort en de juiste luchtvochtigheid. Daardoor kunnen we een beter binnenklimaat realiseren met minder installatietechniek. Bovendien is het systeem van Kontio ontworpen op demontabel bouwen. Het is een soort lego-meccano. De nieuwe gevel is

demontabel en kan opnieuw worden ingezet bij een ander project. Het is in die zin echt regeneratief."

HOUTEN OVERSTEEKEN

De hele logistiek was een belangrijk onderdeel bij de realisatie; de school maakte geen gebruik van tijdelijke huisvesting. Na de renovatie voldoet IKC De Wijde Wereld weer volledig aan de eisen van deze tijd. De school is aardgasloos en voorziet in eigen energie. Hiervoor zijn in pandig twee warmtepompen geplaatst die mooi zichtbaar achter een glazen wand zijn weggewerkt. De bron voor deze warmtepompen zijn PVT-panelen op het dak, die zowel warmte als elektriciteit produceren. De warmte wordt via het plafond in de lokalen gebracht. De houten overstekken en lamellen die normaal gesproken voor zonwering worden gebruikt, worden vooral gebruikt voor lichtregeling. Daan: "Met de overstekken sturen we het zonlicht en de warmte van de zon. Op die manier halen we het hoogst mogelijke rendement uit deze natuurlijke krachtbron."

Zowel voor Spaarnesant als voor de gemeente Haarlem is IKC De Wijde Wereld een prachtig voorbeeldproject. Daan: "De gemeente is enthousiast over de renovatie en wil in de toekomst vaker kijken naar de potentie die schuilgaat in het verworven vastgoed. Sloop-nieuwbouw is in veel gevallen makkelijker en goedkoper, maar niet altijd beter en zeker niet duurzamer. Dat heeft dit project eens te meer duidelijk gemaakt."

INTEGRAAL PROCES

De sleutel tot het succes van het renovatieproject in Haarlem lag volgens Daan in het integraal ontwerpen. "Dit project is een zeldzame uitzondering in echt integraal ontwerpen en bouwen. Dat zie ik de laatste jaren maar weinig in de bouw. Er is nog veel te veel sectoraal denken in plaats van kenniskoppeling. Dit project is een mooi voorbeeld van een integraal proces waarbij ontwerp, uitvoering en engineering zijn samengekomen. De intensieve samenwerking tussen de verschillende partijen gaf energie en inspiratie en heeft tot een prachtig voorbeeld van regeneratief en duurzaam bouwen geleid." ◀

▶ Kijk voor meer informatie op www.ma.kr.nl

*"Hout is bouw-
fysisch en
fysiologisch
een heel fijn
bouwmate-
riaal. Het zorgt
voor een goed
thermisch
comfort en de
juiste lucht-
vochtigheid"*